

РЕГЛАМЕНТ
ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ
НА НАЦИОНАЛНОТО СЪСТЕЗАНИЕ
ПО ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
„ТЕСТОВИ ЗАДАЧИ ЗА УЧЕНИЦИ В ГИМНАЗИАЛНИТЕ ЕТАПИ”
през учебната 2024 – 2025 година

Националното състезание по *химия и опазване на околната среда* през учебната 2024 – 2025 година се организира и провежда в съответствие с Правилата, утвърдени със Заповед № РД 09-2784/29.10.2019 г., изменена със Заповед № РД 09 - 474/25.02.2021 г. и допълнена със Заповед № 09-1248/14.06.2021 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 09-2454/23.02.2022 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 09-3084/ 17.05.2022 г. изменена и допълнена със Заповед № РД 09-4129/14.12.2023 г. на министъра на образованието и науката, за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на Република България.

Настоящият регламент има за цел да допълни и конкретизира информацията, публикувана в Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания, свързана със спецификата на състезанието.

Цели на състезанието

Националното състезание по *химия и опазване на околната среда*:

- предоставя възможност за творческа изява на ученици със задълбочени знания и придобити практически умения в областта на химията;
- осигурява условия за реализация на постиженията на ученици и учители и популяризиране на постигнатите резултати;
- предоставя възможност на регионите в страната да сравняват постиженията си в областта на обучението по химия и опазване на околната среда.

Организиране и провеждане на състезанието

Националното състезание по *химия и опазване на околната среда* през учебната 2024 – 2025 година се провежда по график, утвърден със Заповед № РД09-2466 от 30.08.2024 г., на министъра на образованието и науката, при спазване на утвърдените

Правила за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания.

Състезанието се провежда в един състезателен ден. Продължителността му е 5 (пет) астрономически часа.

Изпитните материали се изработват от Националната комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката.

За участие в Националното състезание по химия и опазване на околната среда се допускат ученици, които през настоящата учебна година се обучават в гимназиалните етапи на средната степен на образование.

Всяко училище има възможност да участва с излъчен отбор от 6 ученици и допълнително до 8 ученици, които участват само в индивидуалното класиране.

Участието на учениците в състезанието се осъществява при спазване на изискванията на т. 86, 87, 88 и 89 от Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и националните състезания, като декларациите за информираност и съгласие се подават от учениците в училището, в което се обучават.

Директорът на училището, в което се обучават учениците, изпраща на директора на училището, определено за домакин на състезанието, заявка за участие на учениците, придружена от декларациите за информираност и съгласие на участниците, както и списък на учениците, които не са изразили съгласие по т. 86 от Правилата. Заявката включва пълен списък на индивидуалните участници в състезанието, както и списък на участниците в отбора на училището, ако има сформиран такъв. Промени в състава на отбора могат да бъдат направени при необходимост само преди началото на състезанието.

Документацията от състезанието се съхранява до края на учебната година в училището домакин на състезанието. Писмените работи на учениците се съхраняват от Националната комисия до една година от датата на провеждане на състезанието.

Формат и съдържание на състезанието

Състезанието се състои от тест, включващ 50 задачи, разпределени в две части.

Част I включва **40 задачи с избираем отговор**.

Част II съдържа **10 задачи със свободен отговор**. При решаването им се изисква добавяне на кратък текст, изписване на химични формули, уравнения, а също и изчисления.

Задачите включват учебно съдържание от учебните програми по *химия и опазване на околната среда* за VII – XII клас, включително изчислителни задачи. Съставят се от Националната комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката.

Оценяване и класиране

Проверката, оценяването и класирането на писмените работи на участниците се извършват от Националната комисия.

При необходимост в деня на състезанието Националната комисия може да определи с протокол допълнително учители, които да участват в проверката и оценяването.

При оценяването се съблюдава следното:

- Веществата да са означени с химични формули (пълна структурна, съкратена структурна, електронна, пространствена и т. н.) в зависимост от указаното в задачата.

- Химичните уравнения да са изравнени. Признават се всички възможни начини на изразяване на химичните уравнения (молекулни, йонни или структурни формули) освен в случаите, при които в задачата е посочен типът уравнение и в този случай прилагането му е задължително.

- Да е отбелязано дали реакцията е обратима или не, както и условията, при които протича (температура, налягане, катализатор, лъчение и др.).

- При изразяване на термохимични уравнения да е отбелязано състоянието на веществата (течност, газ, разтвор, твърдо вещество), като се признават всички приети начини за означение.

- При изразяване на химични закони с математически формули да се използват приетите буквени означения.

- При наименоване на веществата пълен брой точки се присъжда при използване на номенклатурите на IUPAC. Всички други правилни наименования също могат да бъдат точкувани в зависимост от условието на задачата.

- При изразяване на електронната структура на атомите и структурата на молекулите могат да се използват всички възможни модели, от различните учебници за средната степен на образование, освен в случаите, при които в задачата е посочен моделът и в този случай прилагането му е задължително.

- Допускат се всички определения, включени в различните учебници по *химия и опазване на околната среда* за гимназиалните етапи на средната степен на образование.

Оценяването на задачите се извършва по точкова система. За всеки правилен отговор на задачите от част I се получава **по 1 точка. Максималният брой точки за част I е 40.**

За всеки правилен отговор на задачите от част II се получава различен брой точки според характера на задачата. **Максималният брой точки за част II е 60.**

Максималният брой точки за целия тест е 100.

Националната комисия определя резултатите в точки, а за участниците, получили необходимия брой точки, и в оценки по шестобалната система, като най-ниската оценка е добър (4).

Оценката на Националната комисия е окончателна и не подлежи на обжалване.

Класирането е индивидуално и отборно. В индивидуалното класиране участват всички ученици. В отборното класиране участват всички предварително заявени отбори с пълен брой състезатели (6), като се вземат предвид индивидуалните резултати на всички участници в отбора.

На учениците, класирани на първо, второ и трето място, както и на отборите, класирани на първо, второ и трето място, МОН връчва грамоти.

Учениците, класирани на първо, второ или трето място в състезанието, което е включено в раздел II на Програмата с мерки за закрила на деца с изявени дарби за съответната календарна година, придобиват право на стипендия при спазване на изискванията на Наредбата за условията и реда за закрила на деца с изявени дарби.

Всички ученици, участвали в състезанието, получават грамота за участие, подписана от председателя на Националната комисия.

Класирането се обявява в училището домакин и на официалната страница на Министерството на образованието и науката.

Разрешени пособия

По време на състезанието учениците могат да използват **само** предоставените им заедно със състезателните задачи помощни материали: Периодична таблица, таблица за разтворимост, ред на електроотрицателност и ред на относителната активност. Тези пособия са едни и същи за всеки ученик. На учениците се разрешава да ползват собствен непрограмируем калкулатор и химикалка, пишеща в син цвят.

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЯ